

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende Kommissionens grønbog om løsningsmodeller for indførelse af en europæisk aftaleret for forbrugere og erhvervslivet (KOM(2010) 348 endelig)

Justitsministeriets sagsnummer 2010-7220/21-0068

Aftaleretlige spørgsmål er nationalt regulerede i EU. Dette kan medføre usikkerhed om regelgrundlaget ved grænseoverskridende transaktioner.

Kommissionen ønsker at sætte ind på området ved skabelsen af en ”europæisk aftaleret.” Kommissionen har i den forbindelse udbedt sig høringssvar om, hvilken form et sådant instrument kunne have (grønbogen punkt 4.1), og hvilke retsområder, aftaleformer (grønbogen punkt 4.2) og parter den skulle omfatte (grønbogen punkt 4.3).

Høringssvaret vil sondre mellem forbrugerforhold og erhvervsforhold, da spørgsmålet om instruments form og type efter foreningens vurdering afhænger af, hvad det skal bruges til.

1. Forbrugerforhold

Det forekommer foreningen klart, at en generel EU-aftaleret på forbrugerområdet kunne være ikke blot hensigtsmæssig, men – under hensyntagen til ikke mindst den stigende nethandel – decideret påkrævet. Foreningen er således enig i, når det i grønbogen s. 12, punkt 4.3. anføres, at ”instrumentet [bør] omfatte præceptive forbrugerretlige regler med udgangspunkt i EU-lovgivningen.” Foreningen finder, at dette enklest kan gøres i forordningsform (løsningsmodel 6, side 11.) Kommissionens bekymring om, hvorvidt det vil være disproportionalt og/eller i strid med subsidiaritetsprincippet at regulere i forordningsform her, er efter foreningens vurdering ikke relevant ved forbrugeraftaler, hvor et mere vidtgående beskyttelseshensyn gør sig gældende.

2. Uden for forbrugerforhold

Foreningen anerkender, at man fra et reguleringsmæssigt synspunkt ofte kan sondre mellem større erhvervsvirksomheder og ”Små og mellemstore virksomheder”. De sidstnævntes behov vil i flere situationer, herunder fx hvorvidt det er økonomisk realistisk at juridisk rådgivning indhentes, kunne være overensstemmende. Det findes dog, at man bør fastholde den vigtige sondring, at der ikke kan forventes den samme beskyttelse fra lovgiver mht. aftaleindhold og aftaleindgåelse når man handler i sin erhvervmæssige kapacitet, som når man handler som forbruger. Derudover må man ikke se bort fra, at den tilsyneladende diskrepans i aftaleretlig regulering ofte minimeres ved brug af branchestandarder og standardaftaler, og at parterne – også for så vidt angår SMV – må forventes kun at indgå aftaler som de finder fordelagtige ud fra et (rets-)økonomisk synspunkt. Spørgsmålet er derfor, om ikke problemet med den uens aftaleretlige regulering for så vidt angår erhvervsforhold er mere teoretisk end praktisk interessant. Af samme grund finder foreningen ikke, at der bør gennemtvinges en regulering på området i forordningsform, hverken via en europæisk aftaleret (løsningsmodel 6) eller en europæisk civillovbog (løsningsmodel 7). Sidstnævnte forslag findes i det hele taget mere at være udtryk for et stykke EU-værdilovgivning. Samtidig finder foreningen dog, at en større ensretning også uden for forbrugerforhold kunne være ønskværdig – men problemets reelle størrelse taget i betragtning, vil det være spørgsmålet,

hvorledes denne retsensretning bedst kan finde sted. I den forbindelse påpeger foreningen to ting: For det første: Det formodes at ville være uproportionalt og i strid med subsidiaritetsgrundsætningen at påtvinge staterne at lave en sådan (ny) regulering. For det andet: Udfærdigelsen af et nyt instrument, der alene skal gælde for aftaler af internationalt tilsnit, giver måske større retsenhed internationalt set, men giver mindre retsenhed nationalt set. Foreningen finder derfor, at der bør tilstræbes et instrument, der gælder både nationalt og internationalt (og ikke kun i EU, men for alle internationale transaktioner, hvor loven i en medlemsstat finder anvendelse), samt en reguleringsmetode, der i det hele er frivillig. Denne løsning kunne findes som en mellemform mellem løsningsmodel 1 og 2 - i form af et værktøj, kommissionen ikke selv foreslår, nemlig en såkaldt Model Law. UNCITRAL har i flere situationer udstedt sådan "forslag til modellovgivning". Ikke mindst inden for international voldgift har UNCITRALs modellov om voldgift reelt set været helt eller delvist normerende for de lande, der i de sidste 10-15 år har stået for at skulle ændre deres voldgiftslovgivning (herunder i Danmark, Norge og Finland). Eftersom dette forslag dog ikke findes i grønbogen, foretrækker foreningen løsningsmodel 2(a) (en kommissionsretsakt vedrørende en "værktøjskasse") som det forslag, der forekommer mest hensigtsmæssigt for så vidt angår transaktioner mellem erhvervsdrivende; værende de sig store internationale konglomerater eller SMV.

3. Konklusion

Foreningen finder, at der mht. instrumentets form må sondres mellem, om der er tale om forbrugerforhold eller alene transaktioner mellem erhvervsdrivende.

For så vidt angår forbrugerforhold, finder foreningen, at der bør laves en forordning om europæisk forbrugeraftaleret.

For så vidt angår transaktioner mellem erhvervsdrivende finder foreningen, at løsningsmodel 2(a) er den mest hensigtsmæssige. De reelle problemer her er ikke af en så presserende karakter, at en tvingende regulering (fx i forordningsform) er relevant. Hensynet til små og mellemstore virksomheder findes ikke at kunne medføre et andet resultat.

København, d. 3. november 2010

Bjørn Elmquist
formand

Kristina Siig
lektor, dr. juris